

Einar Carlsson, "Karl XII och kapitulationen vid Perevolotjna", KFA 1940.

pag. 94

"En plats för sig intager generalmajoren J.A. Meijerfelts berättelse - av alder, eheru något oentligt, kallad Meijerfelts journal. Den ursprungliga avfattningen synes vara förlorad; journalen föreligger blott i en av flera händer verkställd renskrift. 1 (1 Engeströmska saml. B VII 1:1 K.B. - Det bör nämnas, att Meijerfelt själv här och var gjort vissa ändringar eller tillägg). Ingeting tyder dock på att texten i någon mera avsevärd mån skulle hava förvanskats. Det blir av vikt att så förhåller sig. Visserligen har Meijerfelt endast följt armén under vid pass ett halvt dygn; tidigt på morgonen den 29 juni sändes han av konungen till tsaren i och för vissa underhandlingar. När han berör utvecklingen efter sin avresa, har han alltså nödgats lita till upplysningar i andra hand. För timmarna dessförinnan meddelar han i stället så mycket mera av interesse - som medlem av generalitetet har han givetvis haft tillfälle att gora en mängd värdefulla iakttagelser. Vid sidan av Lewenhaupts, Creutz' och Gyllenkrooks relationer kan hans journal utan tvekan betecknas som den rikast givande av de källor, ur vilka bidrag till belysning av kapitulationens förhistoria för närvarande stå att hämta."

pag. 141-142

"Med hansyn härtill få några från Meijerfelt stammade upplysningarna särskild vikt. Under omständighet, som för det närvarande må lämnas å si sido, har konungen på samma gång som han själv med armén brutit upp från Nov. Sensjary

En plaats voor zich neemt in generaal-majoor M's relaas - van oudsher, hoewel enigszins oneigenlijk, genoemd M's journaal. De oorspronkelijke versie lijkt verloren te zijn; het journaal bestaat slechts uit een in vele handschriften opgesteld netschrift. 1 (1. Engeströms verzameling - Het schijnt dat M. zelf hier en daar zekere veranderingen en toevoegingen heeft aangebracht). Niets wijst er echter op dat de tekst in enig noemenswaardige zin zou zijn aangewend. Het blijkt belangrijk het zo te vergelijken. Zeker heeft M. het leger slechts gevolgd op een halve dag afstand; vroeg in de morgen van 29 juni werd hij door de koning naar de tsaar gezonden voor zekere onderhandelingen. Omdat hij na zijn afreis een uitwisseling bewerkstelligde, heeft hij zodoende gedwongen weinig van het verhaal uit tweede hand. Van de uren daarvoor deelt hij echter zoveel meer interessants mee - als lid van de generaliteit heeft hij begrijpelijkerwijs de mogelijkheid gehad zeer waardevolle waarnemingen te doen. Naast het relaas van L., C. en G. kan zijn journaal zonder twijfel worden aangemerkt als rijkste bron, dienden dienste staat als bijdrage aan de lezing van de voorgeschiedenis van de kapitulatie.

Met betrekking hierop krijgen enkele van M. stammende weergaven een bijzonder gewicht. Onder de omstandigheden, die voor het navolgende terzijde mogen worden gelaten, heeft de koning op hetzelfde moment dat hij zelf met het leger opbrak van N.S.

- d.v.s. omkr. kl. 7 f.m. - skickat Meijerfelt tillbaka norrut för att inleda underhandlingar med tsaren. Han var härvid underlåtitt att förse Meijerfelt med någon skriftlig fullmakt, vilket så smånigom förorsakat generalmajoren varjehanda besvärigheter: rysserna förklara sig tvivla på att han är stadd i rätta ärenden etc. För att komma ur svårigheterna framhåller Meijerfelt för de ryska ministrarna, att konungen vid han avfärdande icke haft möjlighet att utställa skriftlig fullmakt, enär all kansli-personal på ifrågavarande tidpunkt redan avrest från Nov. Sensjary:

=die noch vorhandene königl. Cantzeleybediente alle zerstreuet und des Morgens sich schon mit den truppen weiter wohin sie den tag gedacht begeben#;

han hävdar t.o.m. att konungen icke ens haft ett skrivdon till hands -

=dass nembl. die Cantzeley bey meiner Abfertigung schon nach Prewoloschna voraus weg gewesen, und hatten Ihro Mayt niemand, auch nicht einmahl ein Schreibzeug, bey der Hand gehabt.="#

pag. 147-148

För Meijerfelts vidkommande är saken fullt klar. Egentligen säger det tillräckligt att generalmajoren avfärdats utan någon introduktions-skrivelse. Han berättar därtill själv, att konungen fattat beslut om avskickningen just som han, konungen, satt sig i vagnen för att lämna Nov. Sensjary. (...) Säkert är under alla omständigheter, att konungen, med Meijerfelts resa framst äsyftat att åtminstone temporärt hejda rysserna. I detta hänseende lämnar generalmajoren varjehanda meddelanden; han redogör ganska ingående för det uppdrag, som blivit honom anförtrott. (.)

=nicht allein umb zu verhindern, dass die feindl. truppen dem König nicht so bald nachsetzen möchten und auch die eigentl. force und dessein des feindes zu überslagen, sondern auch

- d.w.z. ca. 7.00 uur - M. teruggezonden naar het noorden om de onderhandelingen met de tsaar in te leiden. Hij heeft hierbij verzuimd M. van enig schriftelijke volmacht te voorzien, hetwelk geleidelijk verscheidene moeilijkheden veroorzaakte voor de generaal-majoor: de Russen verklaarden er aan te twijfelen of hij echt in opdracht stond etc. Om uit de moeilijkheden te geraken hield M. de Russische ministers voor, dat de koning bij zijn afvaardiging niet de mogelijkheid een schriftelijke volmacht op te stellen, omdat al het kanselarijpersoneel op het desbetreffende moment reeds van N.S. was weggereisd:

hij beweerst ondermeer dat de koning niet eens een pen bij de hand had -

hij beweerst ondermeer dat de koning niet eens een pen bij de hand had -

Wat M. betreft is de zaak geheel duidelijk. Eigenlijk zegt het genoeg dat de generaal-majoor werd afgevaardigd zonder enig introductiepapier. Hij zegt daarover zelf dat de koning het besluit tot afvaardiging had genomen juist toen hij, de koning, zich in de wagen begaf om N.S. te verlaten. (...) Zeker is onder alle omstandigheden, dat de koning met M.'s reis allereerst beoogde de Russische jacht tenminste te temporiseren. In dat opzicht doet de generaal-majoor allerlei mededelingen; hij bericht, geheel ingaande op de opdracht die aan hem werd toevertrouwd:

gr. Piper, als da gefangen seyende, I.K.M. ordres zu bringen, wo es tuhnl., so woll wegen eines Cartels als Friedens mit den Moscowitern zu negotiren, doch nichts positives schlissen, bis durch mich dieselbe nacht die nachricht davon I.K.M. zu Cobilack 2 meil von Novisanscharoff solte gebracht und weiter resolwired werden. = 2

2 Siltmann bevestigt dit. Piper zou op erewoord enkele uren naar de koning moeten komen. Omdat M. geen papieren had zou hij als gijzelaar moeten dienen.

Doel zou ook zijn om Piper van een vredesregeling af te houden, want hij had dit steeds aan Karel XII voorgesteld. Volgens Siltmann en Bardili geloofde Karel in de succesvolle terugkeer van M. naar Kobilack.

<p>"Meijerfelt kommer icke tillbaka till Kobeljaki; han.. kvarhållles i det ruska.. högkvarteret. Icke heler är tsaren sinnad att installa förföljandet. Så till vida resulerar M's mission i ett klart fiasko."</p>	<p>M. kwam echter niet terug naar K. Hij werd vastgehouden in het Russische hoofdkwartier. De tsaar was evenmin van zins de achtervolging in te stellen. Klaarblijkelijk resulteerde M's missie in een volledig fiasko.</p>
--	---

Niettemin was er één dag winst geboekt.

pag. 152

<p>"Krmann passar så t. ex. in Meijerfelts resa i ett oriktigt sammanhang: enligt honom skulle generalmajoren anträtt sin färd redan vid Pusjkarjovka; van han meddelar om konungens vädjan till tsaren och denna senares uppträdande mot Meijerfelt är vidare antingen obestyrkt eller mindre antagligt. 2</p>	<p>K. plaatst zo bijvoorbeeld M's reis in een onjuiste sammanhang: volgens hem zou de generaal-majoor zijn tocht reeds bij P. begonnen zijn; wat hij mededeelt over 's konings appèl aan de tsaar en diens latere houding tegenover M. is verder of onbevestigd of minder waarschijnlijk.</p>
---	---

2. Lyth: =Wår nådige Konung -- affärdade General Meijerfeldt till czaren angående wåre dödas begrafning, som under action slagne blifwit= KKD II s. 73."